

■ УДК 008 : 24 : 34 : 39 : 94 (477)

В. О. Радзієвський, кандидат культурології, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, член-кореспондент, Міжнародна академія креативної педагогіки, член-кореспондент, Міжнародна академія фундаментальних основ буття, академік, Українська технологічна академія, м. Київ

ДОМІНУЮЧІ СУБКУЛЬТУРИ ЯК ПІДКУЛЬТУРНИЙ МЕЙНСТРИМ

Аналізується проблема субкультур у культурологічній рефлексії, порушуються актуальні питання теорії субкультур, які набули актуальності у зв'язку зі зміною ментальної парадигми, трансформаціями в умовах пострадянської України. Досліджено питання субкультур у культурно-історичному аспекті, зокрема вивчення і систематизації сучасних субкультур, а в їх складі — проблем парадигми теорії субкультур у постмодерному дискурсі.

Ключові слова: *культура, субкультура, культурологія, домінуючі резонансні субкультури, резонансні субкультури.*

В. А. Радзиевский, кандидат культурологии, доцент, Киевский национальный университет культуры и искусств, член-корреспондент, Международная академия креативной педагогики, член-корреспондент, Международная академия фундаментальных основ бытия, академик, Украинская технологическая академия, г. Киев

ДОМИНИРУЮЩИЕ СУБКУЛЬТУРЫ КАК ПОДКУЛЬТУРНЫЙ МЕЙНСТРИМ

Анализируется проблема субкультур в культурологической рефлексии, рассматриваются актуальные вопросы теории субкультур, которые стали актуальными в связи с изменением ментальной парадигмы, трансформациями в условиях постсоветской Украины. Исследованы вопросы субкультур в культурно-историческом аспекте, в частности, изучения и систематизации современных субкультур, а в их составе — проблем парадигмы теории субкультур в постмодерном дискурсе.

Ключевые слова: *культура, субкультура, культурология, доминирующие резонансные субкультуры, резонансные субкультуры.*

V. O. Radziievskiy, Candidate of Culturology, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Corresponding Member of the International Academy of Creative Pedagogy, Corresponding Member of the International Academy of Mainstay of Civilisation, Academician of the Ukrainian Technological Academy, Kyiv

DOMINANT SUBCULTURES AS A SUBCULTURAL MAINSTREAM

The author analyzes the issue of subcultures in a cultural reflection. The paper raises current issues of the theory of subcultures, which have become relevant due to change of the mental paradigm, transformations and social and cultural changes in the age of the post-Soviet Ukraine. The author examines the issues of subcultures in the cultural and historical aspects, in particular, the study and systematization of contemporary subcultures, consisting of the issues of the paradigm of the theory of subcultures in the postmodern discourse.

Key words: *culture, subculture, culturology, dominant high-profile subcultures, high-profile subcultures.*

Постановка проблеми. У науковому дискурсі сучасної культурологічної науки особливе місце посідає проблема субкультур, особливо домінуючих (вікових, кримінальної, бідних та заможних і модифікації тіл). Зазвичай ці субкультури розглядалися як автономні явища, кожний з яких має власні «законо», системи пріоритетів, цінностей, ідеалів, атрибутів, патернів, картин світу, «поняттеву» аксіосферу, власну ментальність, своєрідну парадигму.

Нині вчені пропонують різні напрями культурології (історична, соціальна, діалогічна, музична, релігійозна, юридична тощо [4]) і логічно постало питання виокремлення субкультурології (О. Змановська та ін.) як окремого напрямку й галузі дослідження субкультур, а на рівні гуманітаристики – ширшого напрямку – загальної теорії та історії субкультур. За останнє десятиріччя набув поширення термін «мейнстрим», який позначає домінуючий напрям у культурній сфері певного часу, який зазвичай контрастує з іншими (переважно субкультурними) напрямками. У дезінтегрованому, неконсолідованому суспільстві культурний мейнстрим іноді втрачає свої звичні домінуючі позиції, відтак культурне тло суспільства стає децентралізованим, «розмитим», різноманітним і розпорошеним.

Мета статті – дослідити феномен домінуючих резонансних субкультур як особливого мейнстріму в Україні з позицій теоретичної рефлексії культурології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз основних, провідних та домінуючих субкультур здійснювали численні вчені (П. Артёмов, Г. Белоусова, С. Борисов, С. Бородіна, Н. Боженкова, В. Волков, В. Громов, Л. Духова, С. Левікова, Л. Мосієнко, В. Пирожков, О. Ростокінський, І. Саннікова, А. Соловійова, Н. Тищенко, А. Флієр, К. Хоруженко, Ю. Черкасова, В. Чернишенко, П. Черносітов, Л. Шабанов, О. Шевелєв, В. Шемякіна, Л. Шабанов, С. Ярошенко та ін.). Субкультурне багатоманіття під час домінування резонансних субкультур – це особливість і основа субкультурної сфери більшості сучасних європейських країн. Деякі дослідники (В. Ядов, Ю. Петрова та ін.) зазначають, що років через двадцять п'ять спосіб мислення і культура сучасної молоді стануть типовими для суспільства. Процеси, які часто наявні в окремих молодіжних субкультурах, ніби внаслідок їх експансії можуть стати офіційними. Деякі вчені (Ю. Петрова та ін.) вважають, що в діалозі «ядерних» та «периферійних» культурних систем відбуваються їх взаємодія, іноді навіть зміна позицій. С. Родіонов наголошує, що середній період циклічного процесу зміни молодіжних субкультур становить десять років [7, с. 13]. На думку В. Філянової, провідним є «метод субкультур», а «субкультура – фаза розвитку, через яку має пройти кожен» [8, с. 22].

Виклад основного матеріалу дослідження. Існують різні домінуючі субкультури, але найзагальнішим є їх поділ на резонансні та нерезонансні.

Серед нерезонансних домінуючу роль відіграють професійні субкультури, які за певних соціокультурних обставин набувають важливого значення та можуть впливати (іноді й позитивно) на суспільні процеси. Окремі професійні субкультури (бухгалтерів, учителів, юристів, інженерів та ін., які досліджували Л. Анучина, І. Богданова, Л. Духова, Н. Парська, І. Саннікова та ін.), здатні самостійно більшою чи меншою мірою впливати на суспільну, групову й індивідуальну свідомість.

Резонансні субкультури — ті, які викликають посилений інтерес, певний попит значних прошарків населення і передусім можуть стати взірцем для наслідування. Домінуючі субкультури, що є резонансними (найпоширеніші, найзначиміші, найцікавіші, найактуальніші серед інших), привертають інтерес і увагу ЗМІ, суспільства як явища, які відокремилися від материнської культури, часто з певною сенсаційністю, ажіотажем і епатажем, стаючи предметом обговорень. На фоні стану і можливостей населення домінуюча субкультура виокремлюється специфікою, ареалом впливу (чисельністю носіїв, прихильників, сферою побутування та поширенням тощо), адентами (кількість у відсотках перевищує 5%, в абсолютних числах, співвідношеннях тощо). Домінуючі резонансні субкультури — своєрідні знакові складові культури сучасності (в сенсі важливих основ за їх соціокультурною роллю й значенням), їх узагальнення є важливим аспектом розвитку субкультурології, загальної теорії та історії субкультур.

Субкультурологія — це науковий напрям, комплексна галузь і навчальна дисципліна, яка має стати важливою складовою культурології. Предметом дослідження її є субкультури. Об'єктом вивчення української субкультурології повинні стати всі процеси і явища, які пов'язані із субкультурами, що існують або існували в Україні чи певним чином дотичні до неї. Як складову вивчення субкультурології слід розглядати протосубкультуру і постсубкультуру. Важливим для концептуальних засад субкультурології є те, що етапи становлення та розвитку субкультур і прасубкультур у різних частинах світу відбувалися в різних умовах, обставинах [6]. Так, зі становленням, розвитком станових відносин і класового суспільства посилюється і культурна диференціація, урізноманітнюється й поширюється субкультурне багатоманіття.

У становому суспільстві провідні верстви і їх домінуючі (основні, взірцеві) субкультури здійснювали переважно позитивний вплив. Так, у феодалній Європі це деякий час були духівництво та дворянство, на Русі — аристократи (князі, бояри тощо) і духівництво. Коли починається вплив деструктивних сил (неосвічені, бездуховні утворення, наприклад, кримінальна субкультура), то виникає небезпека занепаду, деградації, хаосу, руйнування, розладу і знищення? [5].

Система субкультур безпосередньо пов'язана з культурою. Саме домінування певних субкультурних орієнтирів інколи може означати й орієнтири культури. Субкультура князів і бояр домінувала в давньоруському суспільстві, а нині цю функцію виконує субкультура заможних тощо. Місцеві субкультури є складовими глобальної культури. За період культурного

«бродіння» та хаосу деякі субкультури можуть посісти позиції мейнстріму, намагаються примусово нав'язати свої стереотипи та цінності.

Постає питання: які субкультури і чому починають домінувати позиції, а які слабшають чи взагалі зникають? Теоретично між суб'єктами має бути спадкоємність, реально існує префігуративність (згідно з М. Мід). Прірва у спадкоємності, злам традицій та відсутність послідовного ланцюга в культурі ще більше посилюються у зв'язку з важливими процесами декомунізації (необхідними, доцільними і потрібними, але інколи й небезпечними через радикалізм).

Позитивні чи негативні домінуючі субкультури за певних історичних умов та культурних обставин впливають на тимчасові (та відносно традиційні) основні, базові константи конкретної культури (у середовищі якої вони і перебувають). Домінуючі субкультури (нині переважно провідні резонансні субкультури) стають підкультурним мейнстрімом, своєрідним «підводним» чи «вторинним» (по суті другим культурним) мейнстрімом. Тому важливо, які провідні субкультури домінуватимуть? Елітарні чи кримінальні? Це проблеми, що близькі до тем і питань контркультури, антикультури чи альтернативної культури. Усе це — часто суміжні культурні явища.

«Контркультура» й «антикультура» належать до периферійної, маргінальної частини субкультурної сфери і відіграють у субкультурології на других ролях.

3. Орлова наголошує, що «культура й антикультура тісно пов'язані із ціннісними орієнтаціями та соціальними настановами» [3, с. 12], вони протистоять за деякими характеристиками: «творчість — споживацтво, міра — не співмірність, гармонія — дисгармонія, гуманізм — антигуманізм, цінності — антицінності, істина — брехня, добро — зло, прекрасне — потворне; культура й антикультура створюють систему діалектичних протиріч і є основоположними полярними аспектами соціального буття» [3, с. 12]. Так, «культура й антикультура, цінність та антицінність, позитивне й негативне в суспільстві — це якісні, атрибутивні характеристики... Людина стає критерієм цінності» [3, с. 37–38]. О. Бондарев уважає, що антикультура призводить до руйнації та десоціалізації. Це деструктивна матриця іншого виміру.

У Л. Балашова, В. Карпуніної, О. Черноштана, Ю. Давидова й І. Роднянської антикультура — це ракова пухлина на тілі культури [1, с. 57; 4; 6] (тема смерті, аморальність, ірраціоналізм тощо), хвороба суспільства, що руйнує людське в людині й людину, постає як «певний якісний стан» [1, с. 58]. Ми поділяємо думку В. Кокорева, для якого антикультура — крайня форма контркультури, «спрямована на повне заперечення культури суспільства» [2, с. 36], а «альтернативна субкультура передре контркультури» [2, с. 36]. Особливості контркультурних і антикультурних тенденцій — доминування біологічного над соціальним та матеріального над духовним. Так, вульгарне висування («вип'ячування») голого тіла, а не високе осіптування душі чи брудний (іноді й збочений) секс замість щирого і відданого кохання; пристрасть, а не щира і палка любов тощо [3; 5; 6; 8].

У складні часи виокремлюються кризова, провідна та резонансна теорії субкультур — варіації в різні часи і в різних народів періодично змінюваних відповідних (кризових, провідних та резонансних) субкультур.

Теорія домінуючих резонансних субкультур (яка містить окремі теорії провідних і резонансних субкультур) є складовою субкультурології та загальної теорії й історії субкультур. На базі домінуючих резонансних субкультур розроблено субкультурологію як основу міждисциплінарного комплексу загальної теорії й історії субкультур і, відповідно, вирішення їх ключових питань.

Резонансні субкультури, особливо найвпливовіші, за певних обставин активно «тиснуть» на свій певний культурний мейнстрим (тимчасовий, зумовлений історичними, соціальними та іншими реаліями). Ці субкультури корегують соціокультурні процеси і їх результати (це може відбуватися протягом не одного десятиріччя). Як наслідок — культура держави (соціуму, регіону, континенту тощо) зазнає трансформацій, прикладом можуть слугувати СРСР і СНД наприкінці ХХ ст. з їх переоцінками цінностей.

Домінуючі субкультури в межах певного культурного середовища, впливаючи на культуру, можуть призводити до соціокультурних потрясінь, як, наприклад, субкультура більшовиків та жовтневий заколот 1917 р. Розбурханість суспільства призводитиме до дисонансу й імовірної кризи. Кризові субкультури як тимчасові, мінливі процеси спричиняють дестабілізацію. Національні форми можуть відрізнятись, але гуманістичний зміст є необхідним для всіх культур. Духовні відхилення від загальнолюдських цінностей породжують місцеві, класові й інші відгалуження субкультур як деструкції. На фоні світової культури регіональні можуть бути позитивними чи негативними субкультурами, питання не у формах і самовираженні, а в ментальній складовій: картині світу, ідеалах, пріоритетах, цінностях тощо. Зміст (більше навіть ідеальний, ніж реальний), а не форма є основою нової глобальної реальності світової культури. В основі культури — загальнолюдські цінності (за суттю, змістом, в ідеалі — «вічний мейнстрим»), на периферії — формальні й інші зовнішні, поверхові відмінності, своєрідності й особливості.

Деякі науковці доцільно відзначають, говорячи про усталений, відносно «вічний мейнстрим» — загальнолюдські цінності, які співвідносяться із соціумом у певних культурно-історичних межах і конкретно-темпоральних реаліях з людськими особливостями, зокрема психофізіологічними, біологічними, анатомічними й ін.). Своєрідний «вічний мейнстрим» — як гуманний і загальнолюдський — базовий, культуротворчий, відхилення від нього є небезпечним. Співвідносять умовний «вічний мейнстрим» із золотим правилом етики, ученнями філософів і мудреців, зокрема з Декалогом та Євангелієм.

Суміжна проблема — це штучне протиставлення великих європейських шедеврів і східнослов'янської максими. В. Шекспір і Ф. Шиллер «проти» М. Гоголя і Ф. Достоєвського? Замість ніби знедоленого саморуїнється й самогубства — православне самознайдення причастям? Замість смерті —

своє перетворення? Замість безвиході з відчаєм і, як наслідок, виходу в по-тойбічний пекло — рай (Царство Боже) в душі й на землі (і Царство Небесне по смерті)? Але чи можна все розглядати в координатах Божого і демонічного? Чи все інтерпретується відповідно до позицій вічного й тимчасового, земного та небесного? Можна своєрідний «Божественний мейнстрим» (як Декалог або Євангеліє) протиставляти течіям і субкультурам людей (зокрема кримінальним спотворенням і девіантним явищам), зводячи надбання всіх часів і народів до двох багатоаспектних полюсів? Можливо, доцільніше відмовитися від архаїчних схем, усталених догм і знайти нові моделі? Може, останнім часом життя передбачає модернізацію самого розуму, зокрема через новітні технології і постлюдство? Чи це необхідно і чи достатньо? Чи потрібно?

В історії все має свою періодизацію й зумовлену нею специфіку (ідеї, гасла, стилі, жанри, смаки, ідеали тощо). Але вся історія має культурну вісь. Пріоритети розвитку в різні періоди базуються на культурно-історичних, зумовлених рівнем розвитку, розуміння (тощо), визначених часом «тимчасових мейнстрімах». Вони внаслідок власних особливостей та якостей мали свої тимчасові основи, які були відхиленими від «вічного мейнстріму». Якщо основа «тимчасового мейнстріму» суттєво відхилилася від вічного, то постає небезпека деградації, а потім і знищення. Рівні та ступені відхилень «тимчасових мейнстрімів» зумовлені наближенням чи віддаленням від базового, правдивого, правильного, загальнолюдського і незмінного (на вічних цінностях) мейнстріму.

Якщо суспільство і його культура суттєво відхиляються від загальнолюдських ідеалів та цінностей (є спільними для всіх, незалежно від кольору очей, шкіри тощо), то виникають небезпеки (червоні терори, голодомори тощо).

Усіх людей єднають базові норми моралі, права та культура, зокрема загальнолюдські ідеали, поняття та цінності. Людство, незважаючи на різні види, форми та прояви прогресу, має певну межу (головно соціобіологічну). Не вдаючись у гіпнотичні й інші особливі стани, ми акцентуємо на нормах як правилах (деякі мають винятки). Якщо певна регіональна (класова тощо) культура «відходить» з загальнолюдського шляху (наприклад, нацизм чи більшовизм), то вона може стати небезпечною як для неї самої, своїх носіїв, донорів і потенційних реципієнтів, так і інших (експорт насилля, жорстокості й інших проявів культурної «хвороби» до представників інших культур тощо). Яскравий приклад — нацистська Німеччина чи сталінський СРСР у 30-х рр. ХХ ст. Химеричні утворення субкультурного і квазікультурного типу, зазвичай, недовготривалі, особливо в невеликих групах з деформованою ідеологією і структурою [4; 8].

Зникнення культур часто пов'язане з їх остаточним відходом від «вічного мейнстріму» (перетинанням небезпечної межі). Окрема проблема — «подвійне дно» культур, коли під зовнішньою оболонкою криється зовсім інший зміст (благородні гасла і нікчемні й аморальні дії, як було в 1917 р. в

Москві) а напластування зводяться до моральної деградації. Такі «культурні матрешки» та «валізи з кількома днами» становлять особливу небезпеку.

На протипагу антикультурним проявам можна навести життя зразкових людей. Вони варті уваги і наслідування. Герої, аскети, святі й подвижники духу ніби протистоять мінливому, тимчасовому і розбещеному, створюючи власний світ надкультури. Їхній шлях (згідно з «вічним мейнстримом») передбачає розвиток і поліпшення суспільного життя.

Актуалізуються запровадження історичної та культурологічної (на зразок юридичної і медичної) деонтологій, обстоювання вічних загальнолюдських цінностей. Логічні не лише різні соціально-гуманітарні деонтології, але й медична (в контексті найрізноманітніших модифікацій тіл та їх субкультур тощо) культурологія.

Нині актуалізувалася проблема нових соціальних «сиріт», тобто тотальне «сирітство з батьками». Мається на увазі протистояння (відкрите, завуальоване тощо) дітей і батьків через проблемне спілкування, відмінність інтересів, брак часу й інші обставини, коли часто і немає комфортного співіснування, уваги, турботи, шани, поваги тощо. Радянський соціалізм, ілюзорно подолавши значною мірою масове сирітство (запровадження дитячих будинків, інтернатів тощо), призвів до якісно нового «сирітства з батьками». Поки мільйони батьків будували (або імітували побудову) новий лад, їх дітей виховувала вулиця, деяких — школа, будинки піонерів і позашкільні установи (гуртки, секції, музичні та спортивні школи тощо). Батьки, виконуючи «соціалістичну місію» й радянські обов'язки, часто «втрачали» дітей, котрі ставали чужими, жили різним життям. Причинно-наслідкові зв'язки призвели до того, що наступні покоління мали частково деформовану свідомість у сенсі виховання та батьківських обов'язків. Наслідки «сирітства з батьками» спричинили нехарактерні для традиційної культури проблеми — будинки пристарілих, де живуть «непотрібні» люди, які мають інколи заможних дітей і онуків.

Молодь завжди була особливою категорією, проте проблема молодіжних субкультур — явище ХХ ст. Раніше існували прояви молодіжної культури (вечорниці, вулиці тощо), проте це лише протосубкультури. Чому? Причин немало, але, насамперед, не було протистояння цінностей, що часто призводить до конфлікту поколінь (термін «перехідний вік» — відносно нове явище), деформації традицій та підміни ролей (не батьки вчать дітей, а навпаки; втрачаються повага, розуміння, пошана, любов тощо). Для цього створюються нові теорії (закон Флінна тощо). Численні квазікультурні процеси — це не культурологія, а своєрідна передкультурологія [2; 5].

М. Мід виокремила три основні типи культури залежно від вектора передачі знання: постфігуративну, кофігуративну і префігуративну. Останній відзначається в новітній культурі віковою інверсією, відповідно до якої молодші навчають старших, а батьки, переважно внаслідок НТП і НТР навчаються в дітей, а онуки й навіть правнуки можуть ставати порадиниками і наставниками. Тобто порушується традиційна передача знань, умінь, навичок та виникає «духовна революція», «привід для неповаги», «умови для осуду»

та «заколоти в родинях». Неформальний рух (молодих, бідних, заможних та інших спільнот) — це часто «групізм», «мала» (недорозвинена і неповноцінна) культура, яка суттєво відрізняється від домінуючої.

Крім вікових, існують і соціальні субкультури та їхні гібриди. Серед них — «золоті мажори» як представники субкультури заможних, знедолені в стані духовного спустошення, відчаю та безпорадності (представники субкультури бідних). Окремо слід відзначити різноманітних трансформаторів тіла (власного або чужого) та носіїв делінквентної (близької до кримінальної) субкультури.

В існуванні деяких девіантних груп суспільства кримінальна субкультура відіграє провідну роль, тому належить до домінуючої. На превеликий жаль, ареал її впливу (кількість носіїв, прихильників, сфера побутування і поширення тощо) перевищує 5% населення субкультурної сфери України.

Висновки. У суспільстві є провідні субкультури, які домінують у підкультурному просторі. Домінуючі субкультури як другий («підводний», новий, другосортний, підкультурний) мейнстрим стають тим конгломератом, який акумулює масив різних субкультур і впливає на основний культурний мейнстрим.

У вікових субкультурах постфігуративний досвід підміняється кофігуративним і префігуративним. Заперечення (іноді осудження) досвіду попередніх поколінь (комуністи заперечували святині минулого, сучасники — ідеали і цінності комуністів) породжують протистояння, агресію, нерозуміння й ворожнечу поколінь. Субкультурні неприйняття, нерозуміння і конфлікти деформують соціокультурні зв'язки і відносини. У контексті розвитку соціогуманітарних (історичних, культурологічних тощо) деонтологій, медичної культурології й інших новітніх напрямів це набуває особливої значимості й актуальності. Переосмислюючи минуле, слід творити щасливе майбутнє.

Субкультури — це часто індикатори й віддзеркалення їх носіїв, «колективні люди», а відхилення від певних норм (моралі, права, біосоціальних та інших фундаментальних констант), осіб, спільнот (малих і великих) може спричинити їх руйнацію й знищення. Негативна пасіонарність і внутрішня деструктивність призводять до руху в нікуди, тобто повільного (або швидкого) самознищення. Вони теж можуть мали власний «тимчасовий мейнстрим», але головне — це орієнтація на гуманізм, загальнолюдські ідеали, вічні цінності й усталені пріоритети.

Список використаних джерел

1. Карпунина В. В. Правовая антикультура : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / В. В. Карпунина. — Владимир, 2011. — 163 с.
2. Клявина И. И. Авторская песня как феномен молодежной субкультуры в России 1950–1960-х годов : дис. ... канд. культурологии : 24.00.01 / И. И. Клявина. — Кемерово, 2002. — 187 с. : ил.
3. Орлова З. Н. Культура и антикультура в процессе социализации личности : дис. ... канд. филос. наук : 09.00.13 / З. Н. Орлова. — Нижний Новгород, 2004. — 185 с.

4. Радзівський В. О. Базові резонансні субкультури сучасної України: монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2014. — 664 с.
5. Радзівський В. О. Нотатки з субкультури аномії : монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2012. — 368 с.
6. Радзівський В. О. Про теорію та історію субкультур: нариси до субкультурології : монографія / В. О. Радзівський. — Київ : Вид-во «Логос», 2013. — 276 с.
7. Родионов С. В. Молодежные «электронные» субкультуры как социокультурный феномен : дис. ... канд. культуролог. : 24.00.01 / С. В. Родионов. — Саратов, 2000. — 161 с. : ил.
8. Филянова В. Н. Политическая субкультура учащейся молодежи России второй половины XIX века : дис. ... канд. полит. наук : 23.00.02 / В. Н. Филянова. — М., 2005. — 187 с.

References

1. Karpunina V. V. Pravovaya antikulturna : dis. ... kand. jurid. nauk : 12.00.01 / V. V. Karpunina. — Vladimir. 2011. — 163 s.
2. Klyavina I. I. Avtorskaya pesnya kak fenomen molodezhnoy subkultury v Rossii 1950–1960-kh godov : dis. ... kand. kulturologii : 24.00.01 / I. I. Klyavina. — Kemerovo. 2002. — 187 s. : il.
3. Orlova Z. N. Kultura i antikulturna v protsesse sotsializatsii lichnosti : dis. ... kand. filos. nauk : 09.00.13 / Z. N. Orlova. — Nizhniy Novgorod. 2004. — 185 s.
4. Radziievskiy V. O. Bazovi rezonansni subkultury suchasnoi Ukrainy: monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2014. — 664 s.
5. Radziievskiy V. O. Notatky z subkultury anomii : monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2012. — 368 s.
6. Radziievskiy V. O. Pro teoriiu ta istoriiu subkultur: narysy do subkulturolohii : monohrafiia / V. O. Radziievskiy. — Kyiv : Vyd-vo «Lohos», 2013. — 276 s.
7. Rodionov S. V. Molodezhnyye «elektronnyye» subkultury kak sotsiokulturnyy fenomen : dis. ... kand. kulturolog. : 24.00.01 / S. V. Rodionov. — Saratov. 2000. — 161 s. : il.
8. Filyanova V. N. Politicheskaya subkultura uchashcheysya molodezhi Rossii vtoroy poloviny XIX veka : dis. ... kand. polit. nauk : 23.00.02 / V. N. Filyanova. — M. 2005. — 187 s.

■ UDC 008:24:34:39:94(477)

DOMINANT SUBCULTURES AS A SUBCULTURAL MAINSTREAM

Radziievskiy V. O., Candidate of Culturology, Associate Professor, Kyiv National University of Culture and Arts, Corresponding Member of the International Academy of Creative Pedagogy, Corresponding Member of the International Academy of Mainstay of Civilisation, Academician of the Ukrainian Technological Academy, Kyiv
svitrad@yandex.ua

The aim of this paper is to study the phenomenon of dominant high-profile subcultures as a special mainstream in Ukraine from a perspective of the theo-

retical reflection of culturology. The author analyzes the issue of subcultures in a cultural reflection.

Research methodology. Eight major publications on the subject (theses and monographs) have been reviewed. Statistical data have been widely drawn from formal and informal surveys conducted by various researchers (V. Karpunina, I. Klyavina, Z. Orlova, S. Rodionov and V. Filyanova).

Results. The paper raises current issues of the theory of subcultures, which have become relevant due to change of the mental paradigm, transformations and social and cultural changes in the age of the post-Soviet Ukraine. It has been found that the study of subcultures by the Ukrainian scientists have been pursued for more than one decade, there are different definitions of categorical parameters and interpretations of the essence of many subcultures in cultural contextualization. This study demonstrates that the theory and history of subcultures as well as the theory and history of culture should be analyzed in the context of history, philosophy and the arts. The author examines the issues of subcultures in the cultural and historical aspects, in particular, the study and systematization of contemporary subcultures, consisting of the issues of the paradigm of the theory of subcultures in the postmodern discourse. The general theory of subcultures can be regarded as an interdisciplinary field of knowledge: as a historical reality, as a phenomenon of art, as an issue in the context of sociology and many other disciplines. The study confirmed that a subculture can be studied from the perspective of the legal, educational, psychological, philological and other research.

Novelty. An attempt is made in this paper to show the concept of dominant high-profile subcultures as an important part of the subcultural mainstream. The study permits to provide further insight into the diversity of cultural processes and trends.

The practical significance. The research has important implications for the formation of the concept of subcultures based on the research of dominant high-profile subcultures. The social and cultural implications of subcultures promote the development of worldwide interest in the Ukrainian culture.

Key words: *culture, subculture, culturology, dominant high-profile subcultures, high-profile subcultures.*

Надійшла до редколегії 12.01.2016 р.